

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3708/2018
03.07.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Јелене Боровац и Звездане Лутовац, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милош Ристић, адвокат у ..., против туженог „ББ“ доо из ... кога заступа Владо Бошковић, адвокат у ..., ради повреде ауторског права, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду број Гж4 51/16 од 08.02.2016. године, у седници већа одржаној 03.07.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду број Гж4 51/16 од 08.02.2016. године тако што се одбија жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду број П4 256/14 од 14.12.2015. године, у првом ставу изреке.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду број П4 256/14 од 14.12.2015. године обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде неимовинске штете због повреде тужиоцевих моралних права услед јавног саопштавања четири тужиоцеве фотографије без навођења тужиоцевог имена и презимена као аутора исплати износ од 120.000,00 динара (за сваку од четири тужиоцеве фотографије по 30.000,00 динара) са законском затезном каматом од 14.12.2015. године до исплате, у року од 8 дана. Другим ставом изреке је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде неимовинске штете због повреде тужиоцевих моралних права услед јавног саопштавања четири тужиоцеве фотографије у непотпуној форми плати износ од 80.000,00 динара (за сваку од четири тужиоцеве фотографије по 20.000,00 динара) са законском затезном каматом од 14.12.2015. године до исплате, у року од 8 дана. Трећим ставом изреке је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде имовинске штете због повреде ауторских права и неовлашћеног објављивања тужиоцевих фотографија, плати износ од 500 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са законском затезном каматом од 14.12.2015. године до исплате, у року од 8 дана. Четвртим ставом изреке је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да му на досуђени износ накнаде имовинске штете од 500 евра у динарској противвредности плати законску затезну камату за период од 10.09.2014. године до 14.12.2015. године. Петим ставом изреке је обавеза тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 61.460,00 динара, у року од 8 дана.

Апелациони суд у Београду је пресудом број Гж4 51/16 од 08.02.2016. године одбио као неосновану жалбу туженог и потврдио је пресуду Вишег суда у Београду у првом ставу изреке у делу у коме је тужени обавезан да тужиоцу на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора јавним саопштењем ауторског дела без назначења имена или псеудонима исплати износ од 20.000,00 динара (за четири фотографије износ од по 5.000,00 динара) са законском затезном каматом од 14.12.2015. године до исплате. Другим ставом изреке је преиначио пресуду Вишег суда у Београду у преосталом делу става првог изреке, па је одбио као неоснован тужбени захтев за разлику преко досуђеног износа од укупно 20.000,00 динара (за сваку фотографију по 5.000,00 динара), до износа од укупно 120.000,00 динара, (за сваку фотографију по 30.000,00 динара) са законском затезном каматом од 14.12.2015. године до исплате. Трећим ставом изреке је укинута пресуда Вишег суда у Београду у њеном другом, трећем и петом ставу изреке и у том делу је предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је изјавио благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права и због битне повреде парничног поступка.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 403. став 2. тачка 2. и члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/2011 и 55/2014), па је оценио да је ревизија тужиоца дозвољена и да је основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Иако је ревизија формално изјављена и због битне повреде парничног поступка у њој се не наводи у чему се те повреде састоје.

Из утврђеног чињеничног стања произилази да се на сајту туженог www.rs налазе четири фотографије чији је аутор тужилац. Тужиочеве фотографије се налазе у оквиру текстова објављених на наведеном сајту и то фотографије „...“ у оквиру текста „...“ објављеног 04.02.2011. године, фотографија „...“ у оквиру текста „...“ објављеног 31.07.2011. године, фотографија „...“ у оквиру текста „...“ објављеног 14.11.2011. године и фотографија „...“ у оквиру текста „...“ објављеног 30.11.2012. године. Наведене фотографије су објављене у непотпуној форми и без навођења имена или псеудонима тужиоца као аутора.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је тужени дужан да тужиоцу накнади штету, јер је фотографије чији је аутор тужилац објавио без његовог овлашћења и без навођења његовог имена или псеудонима и без плаћене накнаде за искоришћавање и то на основу члана 14, 15, 16, 19, 20. и 30. Закона о ауторском и сродним правима („Службени гласник РС“ број 104/2009, 99/2011, 119/2012, 29/2016 (одлука Уставног суда)), јер тужиоцу као аутору предметних фотографија припада право да му тужени за повреду моралних ауторских права накнади штету. Ценили су чињеницу да су тужиочеве фотографије јавно саопштене, објављене и да се налазе на сајту туженог која околност их чини доступним јавности у овом случају без знања и одобрења аутора као тужиоца, без назначења његовог имена и то у измењеном облику, односно у непотпуној форми.

Одлучујући о висини накнаде штете, првостепени суд је на основу члана 200. Закона о облигационим односима и члана 232. Закона о парничном поступку (слободна оцена) тужиоцу досудио накнаду штете за сваку фотографију по 30.000,00 динара, док је другостепени суд закључио да су ови износи превисоко одмерени и умањео их је, те тужиоцу досудио за сваку фотографију по 5.000,00 динара, а у преосталом делу је тужбени захтев одбио.

Врховни касациони суд је имао у виду да се тужилац дужи низ година бави стварањем фотографија за професионалну употребу и то посебном студијском фотографијом које се користе за потребе часописа, дневне штампе, новинских чланака, презентација и у друге сврхе и продаје их. Да би направио одређену фотографију тужилац мора да има опрему, простор у коме ће да их сними, да плати манекене (као што су у конкретне четири фотографије) и зато је тужиоцу веома битно да поред сваке његове фотографије која се јавно саопштава буде означено његово име и презиме као аутора, јер се он на тај начин промовише, односно промовише свој рад и упознаје трећа лица са својим радом која га могу контактирати, наручити или купити већ готову фотографију. Тужилац своје фотографије продаје преко ВВ агенције. Уколико се тужиочева фотографија објави без навођења његовог имена као аутора трећа лица могу извести закључак да је таква фотографија незаштићена и да се могу и трећа лица са њом слободно служити и користити је. По оцени Врховног касационог суда првостепени суд је правилно утврдио висину накнаде штете која припада тужиоцу водећи рачуна о значају повређеног добра и циљу коме накнада служи.

Из наведених разлога, ревизија тужиоца је уважена и одлучено је као у изреци на основу члана 414. став 1. ЗПП.

Иако је тужилац успео са ревизијом и поставио захтев за исплату трошкова састава ревизије, ти трошкови му се не досуђују, јер је побијаном пресудом апелационог суда укинута првостепена пресуда у одређеним деловима, као и одлука о трошковима поступка, те ће се и о трошковима састава ревизије одлучити приликом коначног одлучивања.

**Председник већа - судија
Предраг Трифуновић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић